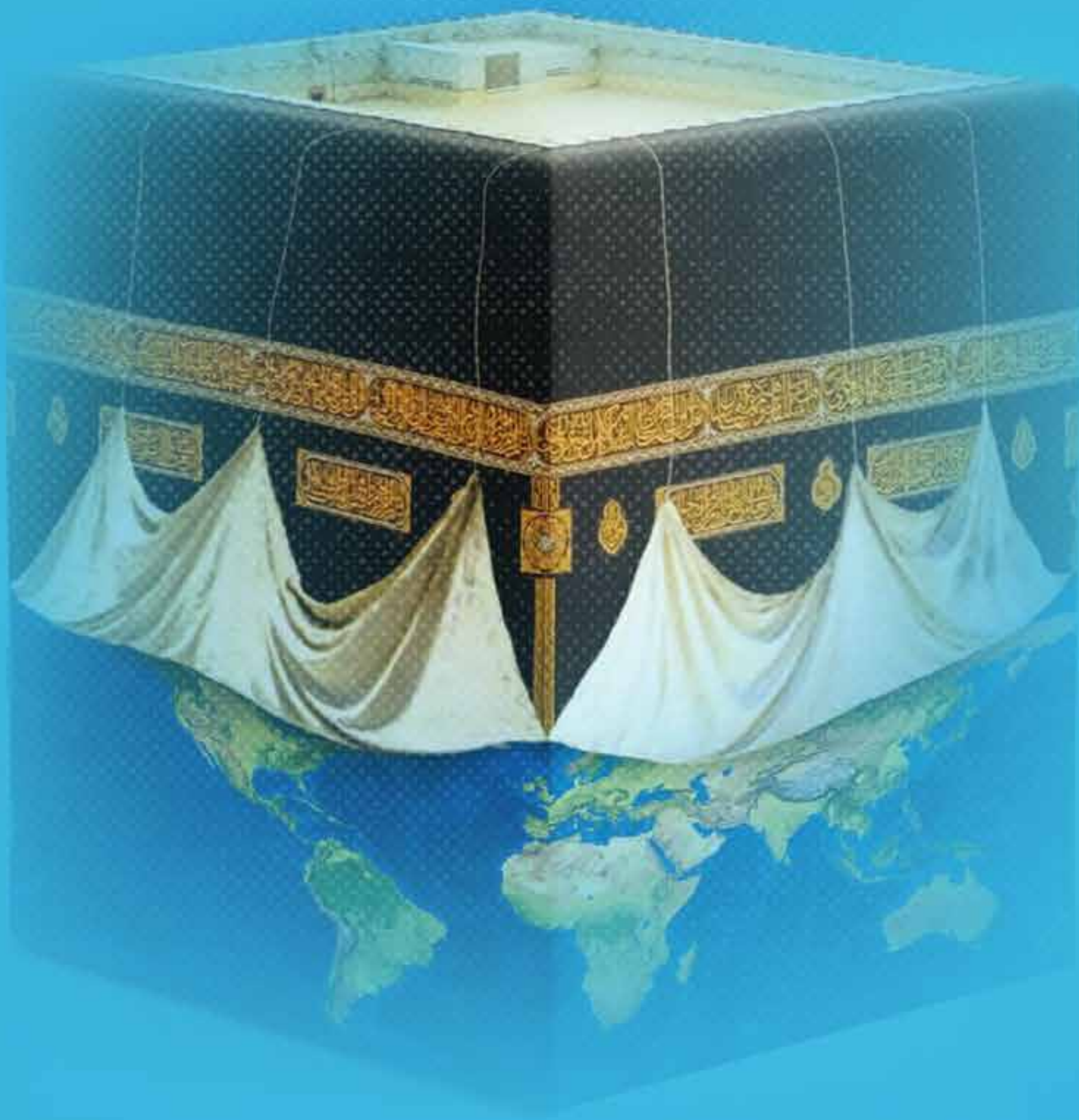
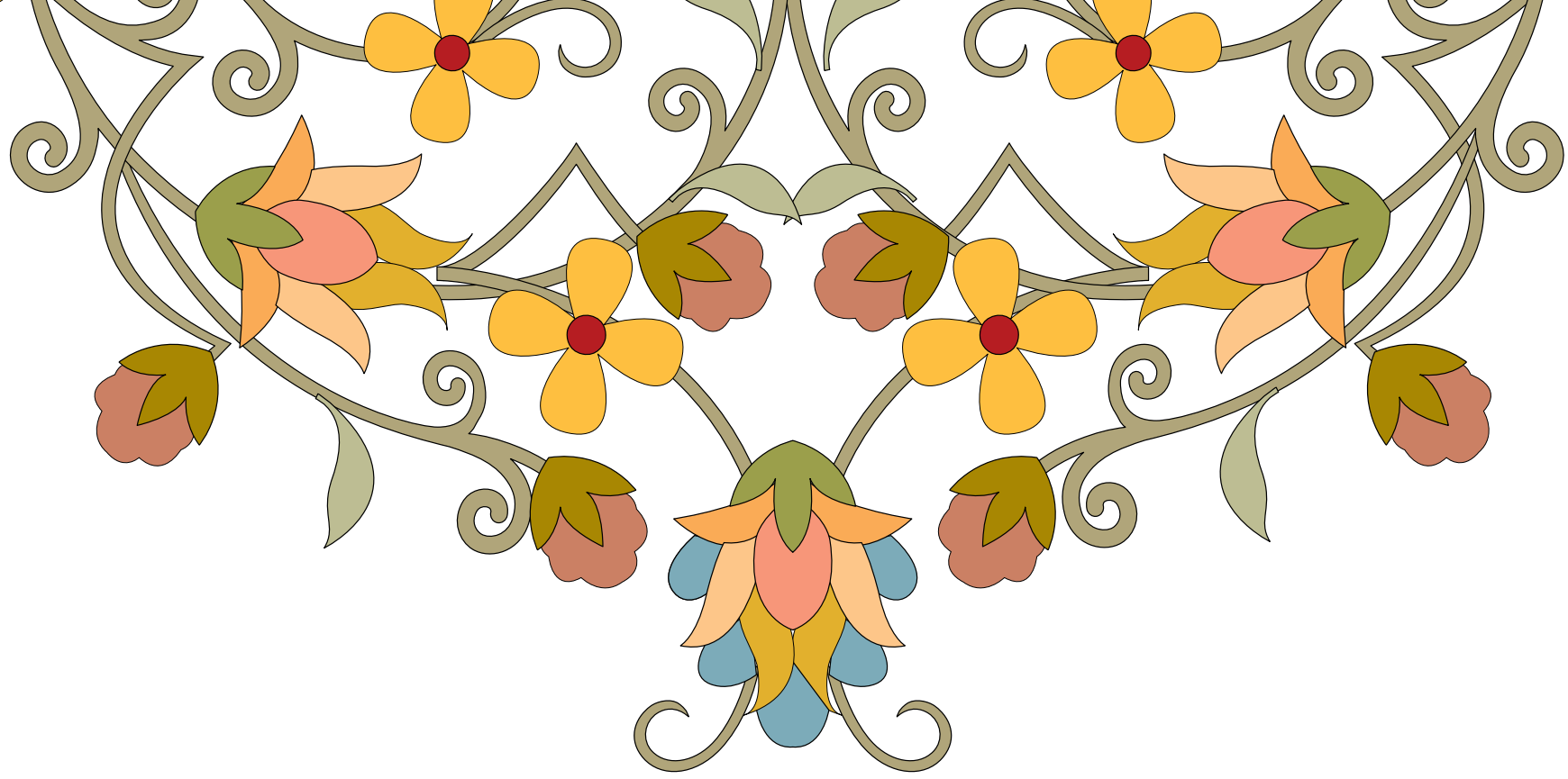

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ضيافت خلیل

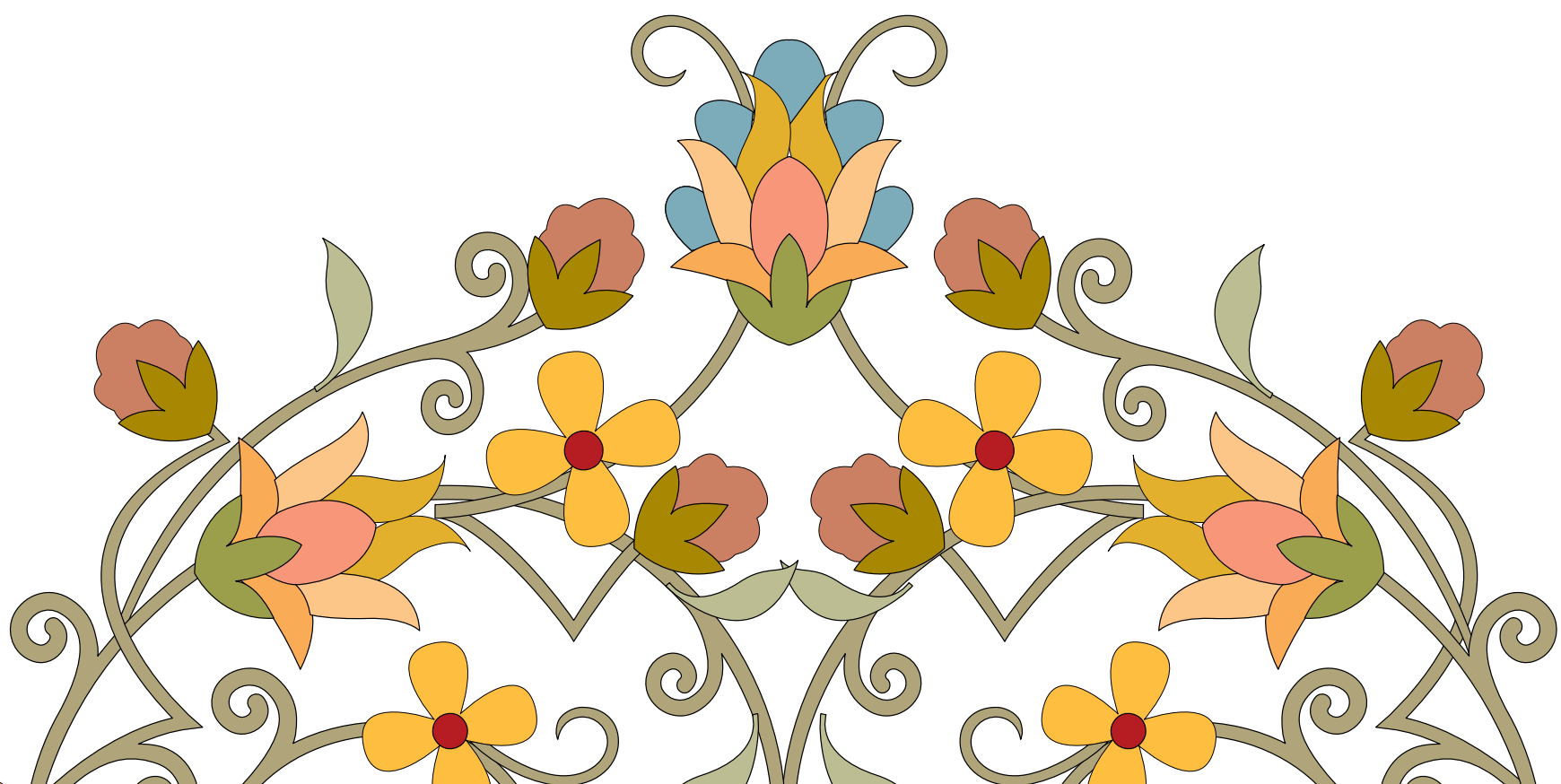
نشریه ضیافت خلیل، شماره سیزدهم
اسفند ۱۴۰۰ هـ.ش، شعبان ۱۴۴۳ هـ.ق، ۸ صفحه
حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت فرهنگی، مدیریت برنامه و محصولات فرهنگی
نشانی: تهران، خیابان آزادی، خیابان رودکی شمالی، سازمان حج و زیارت، طبقه اول، اتاق ۲۳۹
تلفن: ۶۴۵۱۲۱۵۲، تارنما: mb.hajj.ir

فهرست

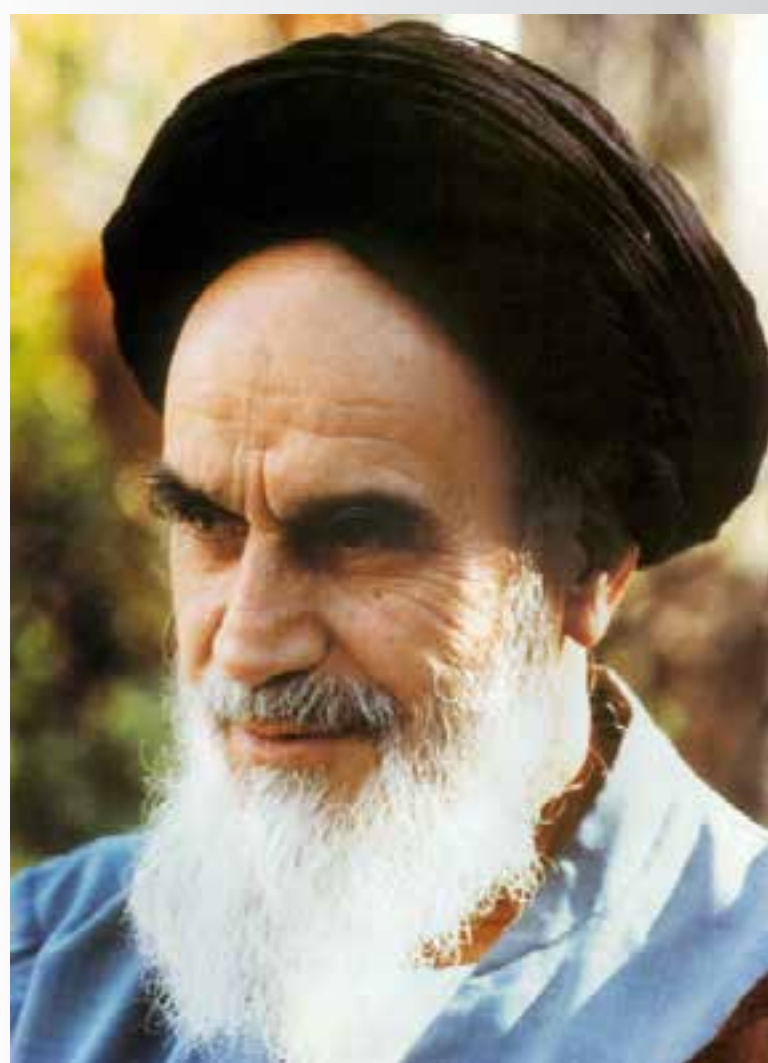
- ۴..... تفکر در غایت خلقت
- ۵..... تفسیر و شواهد قرآنی مسئله حج در اندیشه مقام معظم رهبری حَفْظَةُ اللَّهِ
- ۶..... تعبیر خاصّ قرآن در موضوع حج
- ۶..... معرفی کتاب حج برنامه تکامل
- ۷..... ابعاد حج‌گزاری در کشور اندونزی
- ۸..... احادیثی از امام حسین و حضرت سجاد عليهما السلام

این مناجات شعبانیه را ببینید. من یک وقتی از امام (رضوان الله علیه) پرسیدم در این دعاها تأثیری که وجود دارد، شما کدام دعا را بیشتر از همه خوشتان می آید و دوست دارید. فرمودند: دعای کمیل و مناجات شعبانیه. اتفاقاً هر دو دعا هم مال ماه شعبان است؛ دعای کمیل که می دانید اصلاً ورود اصلی اش مال شب نیمه شعبان است، مناجات شعبانیه هم که از ائمه نقل شده، متعلق به ماه شعبان است.

۱۳ مهر ۱۳۸۳

مناجات شعبانیه از مناجاتهایی است که کم نظیر است؛ مثل دعای ابو حمزه که از حضرت سجاد وارد شده است، آن هم کم نظیر است و این هم کم نظیر است. دعای کمیل در شعبان وارد شده است و یکی از ادعیه ای است که در پانزده شعبان، شب پانزده شعبان خوانده می شود، مشتمل بر اسراری است که دست ما از آن کوتاه است. از ائمه هدی ادعیه ای وارد شده است که مضامین آنها را باید تأمل کرد، و آن هایی که اهل نظر هستند، اهل معرفت هستند بر آن ها شرح کنند؛ آنها را به مردم ارائه بدهند، اگر چه هیچ کس نمی تواند آن چیزی [را] که به حسب واقع هست، شرح کند.

صحیفه امام، ج ۲۰، ص ۲۵۰

چهار جلد

تفکر در غایت خلقت

جایی که انسان در هر موجود کوچکی، از این جهان بزرگ هدفی می‌بیند، آیا می‌تواند باور کند که مجموعه جهان، بی‌هدف باشد؟ خردمندان، با توجه به این حقیقت، این زمزمه را سر می‌دهند که ﴿رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾.

صاحبان خرد پس از اعتراف به وجود هدف در آفرینش بلافاصله به یاد آفرینش خود می‌افتند و می‌فهمند انسان که میوه این جهان هستی می‌باشد، بیهوده آفریده نشده و هدفی جز تربیت وی در کار نبوده. او تنها برای زندگی زودگذر و کم‌ارزش این جهان آفریده نشده، بلکه سرای دیگر در پیش دارد که در آنجا پاداش و کیفر اعمال در برابر او قرار می‌گیرد. در این موقع متوجه مسئولیت‌های خود می‌شوند و از خدا تقاضای توفیق انجام آنها را می‌طلبند تا از کیفر او در امان باشند و لذا می‌گویند: ﴿فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾.^۲

از این رو در روایات اسلامی نیز، اهمیت خاصی به این آیات داده شده است. نقشه شگفت‌انگیزی که در پهنه هستی به چشم می‌خورد آن چنان قلوب صاحبان خرد را به خود جذب می‌کند که در جمیع حالات خود، ایستاده و نشسته یا در حالی که در بستر آرمیده‌اند، به یاد پدیدآورنده این نظام و اسرار شگرف آن می‌باشند. لذا می‌فرماید: ﴿الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا﴾.

در آیه ۱۹۱، نخست اشاره به ذکر و سپس اشاره به فکر شده است یعنی تنها یادآوری خدا کافی نیست، آن‌گاه این یادآوری، ثمرات ارزنده‌ای خواهد داشت که آمیخته با تفکر باشد. چه بسیارند دانشمندانی که در مطالعات فلکی خود و تفکر مربوط به خلقت کرات آسمانی این نظام شگفت‌انگیز را می‌بینند اما چون به یاد خدا نیستند و عینک توحید بر چشم ندارند و از زاویه شناسایی مبدأ هستی به آنها نگاه نمی‌کنند، از آن نتیجه لازم تربیتی و انسانی را نمی‌گیرند.

تفکر و اندیشه در اسرار آفرینش و زمین به انسان آگاهی خاصی می‌دهد. نخستین اثر آن، توجه به بیهوده نبودن خلقت است، زیرا

عطاء بن ابی ریحاح می‌گوید: از عایشه پرسیدم: شگفت‌انگیزترین چیزی که در عمرت از پیامبر اسلام ﷺ دیدی چه بود؟ او گفت: کار پیامبر ﷺ همه شگفت‌انگیز بود ولی از همه عجیب‌تر اینکه شبی از شب‌ها که پیامبر ﷺ در منزل من بود، به استراحت پرداخت. هنوز آرام نگرفته بود که از جا برخاست و وضو گرفت و به نماز ایستاد و آن قدر در حال نماز و در جذب خاص الهی اشک ریخت که جلوی لباسش از اشک چشمش تر شد. سپس سر بر سجده نهاد و چندان گریست که زمین از اشک چشمش تر شد و همچنان تا طلوع صبح منقلب و گریان بود. هنگامی که بلال او را به نماز صبح خواند، پیامبر ﷺ را گریان دید. عرض کرد: چرا چنین گریانید؟ شما که مشمول لطف خدا هستید. فرمود: «آیا نباید بنده شکرگزار خدا باشم؟! خداوند در شب گذشته، آیات تکان‌دهنده‌ای بر من نازل کرده است.» سپس شروع به خواندن آیات ۱۹۰ تا ۱۹۴ سوره آل عمران کرد و در پایان فرمود: «وای به حال کسی که آن‌ها را بخواند و در آن‌ها نیندیشد».^۱

۱. رازی، ابوالفتوح، تفسیر ابوالفتوح رازی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۹۸ق، ذیل آیات ۱۹۰ تا ۱۹۴ آل عمران؛ تفسیر نمونه، ج ۳ ص ۲۴۹.
۲. تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۲۱۷ و ۲۱۶.

عکس از حسین شفیق زاده، اولین جشنواره لحظه‌های ماندگار حج سال ۱۳۹۶

تفسیر و شواهد قرآنی مسئله حج در اندیشه مقام معظم رهبری حَفِظَهُ اللهُ مروری بر اعمال حج / بخش اول

معنای شعائر حج

قرآن اعمال حج را شعائر^۱ می‌نامد. این بدان معنی است که اینها فقط عملی فردی و برای ادای تکلیفی شخصی نیست، بلکه نشانه‌ای است تا برانگیزاننده شعور و معرفت انسان به چیزی باشد که این عمل، علامت و نشانه آن است. در ورای این نشانه‌ها، توحید قرار دارد؛ یعنی نفی همه قدرت‌هایی که به نحوی جسم و جان آدمی را در قبضه اقتدار خویش گرفته‌اند، و اثبات حاکمیت مطلق الهی بر همه وجود و به عبارت روشن و آشنا: حاکمیت نظام اسلامی و مقررات اسلامی بر زندگی فردی و اجتماعی مسلمین.^۲

معنای ذکرالله در آیات حج

حج مظهر توحید، و کعبه خانه توحید است. این که در آیات کریمه مربوط به حج، بارها از ذکرالله^۳ سخن رفته، نشانه

آن است که در این خانه و به برکت آن، باید هر عامل غیرخدا از صحنه ذهن و عمل مسلمین زدوده شود و بساط انواع شرك از زندگی آنان برچیده شود. در این محیط، محور و مرکز هر حرکتی خداست و طواف و سعی و رمی و وقوف و دیگر شعائرالله حج، هر يك به نحوی نمایش انجذاب به الله و طرد و نفی و برائت از انداد الله است. این است آن ملت حنیف ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَام، بت شکن بزرگ و منادی توحید بر فراز قله تاریخ.^۴

معنویت حج در ذکرالله

قال الله تعالى: «فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا»^۵ چون مناسک خود را به پایان بردید، خدا را چنان یاد کنید که پدران و برترین عزیزان خود را یاد می‌کنید، بل از آن نیز بیشتر... معنویت حج، همین در ذکرالله است که

چون روح در یکایک اعمال حج گنجانیده شده است. این سرچشمه مبارک باید پس از دوران حج نیز همچنان بجوشد و این دستاورد، ادامه یابد. ... تضمین‌کننده همه هدف‌های بزرگ امت اسلامی، توکل به خداوند و اعتماد به وعده حتمی قرآن و تحکیم اتحاد اسلامی است، و فریضه حج با مایه غنی و کارساز «ذکرالله» و با اجتماع متراکم و عظیم مسلمانان در مناسک آن، می‌تواند نقطه آغاز و سکوی پرش این نهضت فراگیر باشد و برائت در قول و عمل از سردمداران کفر و استکبار در این فریضه، الگوی عمل و نخستین گام در این راه گردد.^۶

۱. بقره/ ۱۵۸.

۲. پیام به حجاج بیت‌الله الحرام: ۱۳۷۲/۲/۲۵.

۳. بقره/ ۱۹۸.

۴. پیام به حجاج بیت‌الله الحرام: ۱۳۷۰/۳/۲۶.

۵. بقره/ ۲۰.

۶. پیام به مناسبت کنگره عظیم حج: ۱۳۸۴/۱۰/۱۹.

تعبیر خاص قرآن در موضوع حج

مرحوم آیت الله سید محمد ضیاء آبادی

ناگفته پیداست که زیارت بیت و تقدیم قربانی، نه برای این است که نفعی عاید خدا شود و بر عزت و جاه و جلال او بیفزاید: سبحانه و تعالی عمّا یتوهمه الجاهلون علواً کبیراً.

بلکه دعوت به زیارت و آوردن قربانی، لطف و عنایت دیگری از طرف خداوند متان درباره انسان است.

دعوت به حج، منت گذاری خدا بر انسان است

خلاصه این که، اولاً: خدا با دعوت انسان به عبادت و به خصوص زیارت بیت مکرّمش، منت بر انسان نهاده و او را در رتبه شرف و کرامت انسانی اش نگه داشته و از سقوط به عالم حیوان، مصون فرموده، و برای این که فطرت خواب رفته او را بیدار کند و عاطفه حق شناسی اش را به تحرّک درآورد، تا با شوق و میل، رو به خانه معبود برود، با عبارت خاصّ و لله على الناس حجّ البیت، فرمان آسمانی خود را صادر فرموده. یعنی:

تو انسان هستی و فطرتاً حق شناسی. من هم خالق و رازق و منعم علی الاطلاق تو هستم.

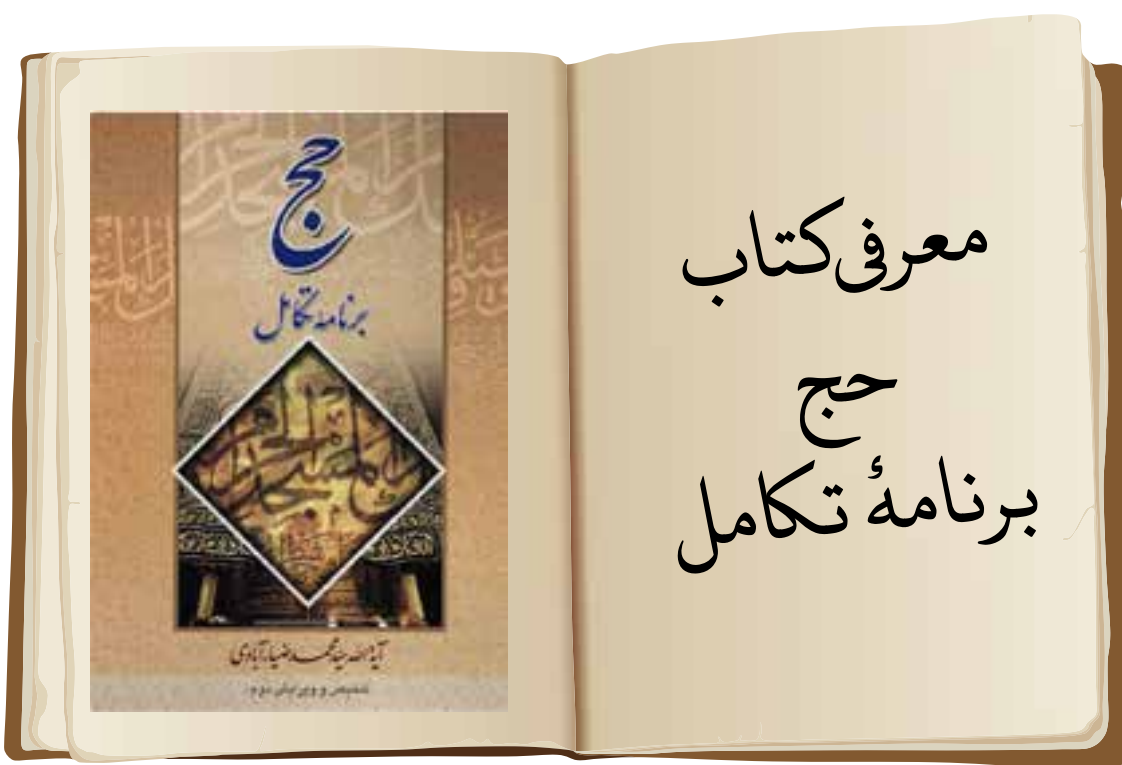
پس این حق را بر تو دارم که به عنوان تشکر و سپاسگزاری به خانه ام بیایی و قربانی به درگاهم بیاوری تا شرف آدمی و کرامت انسانی تو محفوظ بماند.

زیارت کعبه، چه تجارت پرسودی است ثانیاً: رفتن بنده مسکین به درگاه رب العالمین، و بردن يك هدیه بی ارزش به آستان اقدسش، بهانه و وسیله ای می شود که به اضعاف مضاعف و فوق حدّ تصوّر، رحمت و برکات آسمانی اش را بر او نازل کند و با دست پر از انواع نعم و الطاف الهی از دنیایی و آخرتی، از حرم مکرّمش برگرداند.

حج برنامه تکامل، آیت الله

سید محمد ضیاء آبادی، ص ۴۱-۴۳

معرفی کتاب حج برنامه تکامل

گرد بیت بچرخند و بین صفا و مروه گردش کنند و در منی سر بتراشند و گوسفندی بکشند و سنگریزه هایی به ستون های بیابان منی بزنند و بعد برگردند و والسلام! پس معلوم می شود که آنها روح حج را درک نکرده اند و هدف و معنای کار خود را نشناخته اند، و در نتیجه به این چنین تضاد و تناقضی در عمل مبتلا شده اند.

بنابراین چاره ای نیست جز این که خود را به فراگیری و فهم مقصدها و هدف های انسانی و حیاتی برنامه های حکیمانه آسمانی، موظف بدانیم و در این راه، از خود سعی بلیغ و اهتمام کافی نشان بدهیم

از این نظر، دیرزمانی بود می اندیشیدم که مقاله ای کوتاه با خواست خدا در این باب، به رشته تحریر درآورم و آنچه را با فهم قاصر خود، در این زمینه، از آیات قرآن کریم و روایات رسول اکرم ﷺ و ائمه معصومین علیهم السلام و بیانات آقایان علما و بزرگان دین، به دست آورده ام، به صورت مجموعه مختصری، به عنوان ارمغان سفر، تقدیم حجّاج بیت محرم کنم، که ان شاء الله و به فضل و عنایت پروردگار، در این سفر سعادت ثمر، همراه زوّار خانه خدا، رفیقی منبّه و مونس مذکّر باشد. به امید آن که بهره ای از ثواب آن اعمال و احوال ملکوتی، در آن موافق و شعائر الهی، عاید این حقیر فقیر نیز بگردد.

والله الحمد که موقّم فرمود و این اثر کوچک، به این صورت مشهود درآمد و همچون ران ملخی از موری ناتوان به درگاه سلیمان، تقدیم آستان اقدس حضرت ولی الله اعظم، امام زمان، ارواحنا له الفدا گردید و یرجی من کرمه المنّ بالقبول.

کتاب در هفت بخش تألیف شده است: بخش اول، سر تشریح عبادت، بخش دوم، آثار اجتماعی حج، بخش سوم، اسرار روحی حج، بخش چهارم، طی مراحل، بخش پنجم، موافق، بخشی ششم، اتمام حج و نتایج آن، بخش هفتم، زیارت

سر تشریح عبادت، آثار اجتماعی حج، اسرار روحی حج، طی مراحل، موافق، اتمام حج و نتایج آن و زیارت، عناوین هفت بخش این کتاب هستند.

لازم به ذکر است که این کتاب، خلاصه ای از کتابی به همین نام است که با اجازه مرحوم مؤلف توسط مرکز تحقیقات حج تلخیص و توسط انتشارات مشعر در ۲۰۹ صفحه و در قطع وزیری منتشر شده است.

برای بازگیری و مطالعه کتاب، اینجا کلیک کنید.

<http://lib.hajj.ir/View/fa/Book/BookView/Image/48>

علما و دانشمندان و فقهای بزرگوار، هرکدام به سهم خود کوشیده اند تا مسلمانان را با ابعاد گوناگون حج آشنا کنند و راه را برای بهره وری بیشتر آنان هموار سازند. مرحوم آیت الله حاج سید محمد ضیاء آبادی رحمت الله علیه از جمله عالمانی هستند که با تألیف کتاب «حج برنامه تکامل» کوشیدند تا مناسک معنوی حج را تبیین کنند تا زائران بیت الله الحرام با معرفت و بصیرت در این مسیر طی طریق کرده، راه نجات را بیابند و در پایان پاک و پاکیزه و مهذب به میهن خویش برگردند. ایشان در مقدمه کتاب می نویسند:

«نیل به آثار حیات بخش اعمال عبادی عموماً و عمل حج خصوصاً، مشروط به این است که به دقایق و اسرار این دستورات عظیم آسمانی توجه کامل بشود؛ وگرنه بسیار روشن است که صورت عاری از روح، آن نتایج عالی انسانی و اجتماعی را نخواهد داد و به طور قطع، قسمت عمده محرومیت ما مسلمانان، از آثار فوق العاده عظیم دستورات دینی خود، معلول بی توجهی به روح قوانین الهی و اکتفا به صورت ظاهر آن هاست. مردمی را می بینیم که مکه می روند و عمره و حج بجا می آورند و ظواهر اعمال و مناسک را هم به خوبی می دانند، اما نه انقلابی در اخلاق و تکامل نفس و ترقی روح و ارتباط با خدا در آنان حاصل می شود و نه از نظر روابط اجتماعی و حفظ حقوق بشری، خود را مضبوط و منظم می سازند.

بعضی از مردمی که به عزم زیارت بیت الله و امتثال فرمان عظیم خدا، به جنب و جوش می افتند و مقدمات سفر را فراهم می سازند، از کوچک ترین اشیا مورد حاجت در سفر، غفلت نمی کنند؛ از وسایل خواب و خوراک و پوشاک و ساک های بزرگ و کوچک برای حمل سوغاتی گرفته تا یادگرفتن مناسک حج و مسائل مربوط به احرام و طواف و سعی و رمی و سایر اعمال ظاهری که همه را با جدّ و اهتمام کامل، تهیّه و تحصیل می کنند، اما از نظر درک روح حج و شناختن هدف و مقصود از این سیرو سفر الهی، چنان در حال غفلت و بی خبری می روند و بر می گردند که اصلاً حرفی از آن به میان نمی آورند و سؤالی نمی پرسند و برنامه ای نمی گذارند و احساس کمبودی نمی کنند. گویی اصلاً شناختن آن حقایق و صورت خارجی دادن به آن مقاصد، در مرکز قلب و صحنه عمل، جزء برنامه اسلامی نیست و هیچ گونه دخالتی در امور آنها ندارد. گویا تنها چیزی که از آنها خواسته اند، همین است که دو قطعه حوله بر خود بپوشند و کلمه لبتیک به زبان جاری کنند و چند بار

عبارت مخصوص و تعبیر ویژه ای که قرآن کریم در امر حج به کار می برد شایان دقت است. این عبارت، موقعیت بسیار بزرگ حج را آشکار می کند. خداوند می فرماید:

وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ.

زیارت کعبه و اجتماع بر گرد آن خانه، حق خدا بر مردم است. (آل عمران، ۹۷) در واقع، مگر نه این که قضای وجدان چنین است که، هر ولی نعمت و صاحب انعام و احسانی، بر انسان حق پیدا می کند و آدمی، خود را مدیون او می داند و همواره دنبال فرصتی می گردد تا حق او را ادا کند و احسان و انعام او را تا حد امکان جبران کند و حداقل، برای عرض تشکر، به خانه اش برود و به قدر شایستگی خود هدیه ای ببرد؟

منعم حقیقی خداست و شکرش واجب عقلی است

خدای متان، ولی نعمت آدمیان است؛ آن هم نعمت های بی حد و حصری که به

شماره و احصا در نمی آید:

وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصَوْهَا.

«اگر نعمت های خدا را بشمارید، هرگز

آنها را شماره نتوانید کرد.» (ابراهیم، ۳۴)

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً.

آیا ندیدید (فکر نکردید) که خدا آنچه را در آسمان ها و آنچه را در زمین است، مستخر شما گردانیده و به وفور، نعمت های ظاهر و باطن خود را در اختیار شما قرار داده است؟ (لقمان، ۲۰)

حال، آیا چنین ولی نعمت بی همتایی، این حق را برگردن شما انسان ها ندارد که برای عرض تشکر و سپاسگزاری از آن همه انعام و احسانش، به خانه اش بروید و هر يك به قدر استعداد خود، هدیه به درگاهش ببرید؟

عربستان از پشتیبانی شدید دولت برخوردار هستند زیرا بسیاری از اندونزیایی‌های شرکت کننده در مراسم حج سالخورده هستند و با سفر به خارج آشنا نیستند.

حج ویژه سهمیه‌ای (Haji Plus)

حج ویژه‌ای سهمیه‌ای برای کسانی است که تقاضای بهبود کیفیت حج را دارند یا از خدمات حج عادی راضی نیستند. این حج اگرچه گران‌تر است، از لحاظ مدت زمان کوتاه‌تر از حج عادی است و بسته ویژه حج ۲۱ روزه ارزان‌تر از ۱۴ روزه است.

اگرچه ثبت نام توسط وزارت دین انجام می‌شود، اما خدمات و امکانات توسط شرکت‌های خصوصی انجام می‌شود و قیمت آن نیز دو برابر است. زائران ویژه حج همچنین هتل‌های چهار یا پنج ستاره و نزدیک‌تر به مسجدالحرام و مسجدالنبی دریافت می‌کنند و چادرهای آنها برای وقوف نیز بهتر هستند. حجاج ویژه حج فقط برای مدت کوتاه‌تری در لیست انتظار منتظر می‌مانند. سهمیه حجاج ویژه حج حدود ۱۷ هزار نفر (از ۲۳۰ هزار نفر برای اندونزی) است که در سطح ملی محاسبه می‌شود و بر اساس منطقه تقسیم نمی‌شود.

حج ویژه و خارج از سهمیه (Haji Khusus) (Non Kuota)

به غیر از حجاجی پلاس، که توسط وزارت دین اندونزی برای ثبت آن هماهنگ می‌شود، سفرهایی وجود دارد که خارج از سیستم سهمیه بندی و با استفاده از برخی امتیازات انجام می‌شوند. برگزارکنندگان این سفرهای حج می‌توانند پروازها، هتل‌ها، حمل و نقل و سایر امکانات را آزادانه انتخاب کنند تا راحتی زائران حج در اولویت آنها باشد. آمار دقیقی از حجاجی که به این طریق اعزام می‌شوند در دست نیست ولی تعداد آنها بسیار محدود است.

لازم به ذکر است که حجاجی که از طریق حج ویژه اعزام می‌شوند معمولاً افراد تحصیل کرده، شخصیت‌های سیاسی و یا تاثیرگذار هستند.

ویژه (Haji Plus) تقسیم شده است برای کسانی است که از سال ۲۰۰۴ ثبت نام و سازوکار آن توسط دولت مدیریت می‌شود. در گذشته، زائران حج پلاس به طور مستقل توسط شرکت‌های خصوصی سازماندهی می‌شدند، اگرچه دولت اندونزی از سال ۱۹۴۹ مدیریت حج را بر عهده داشته است.

حج معمولی سهمیه‌ای (Haji Regular)

در مقایسه با دو نوع دیگر حج، حج معمولی ارزانترین است و طولانی‌ترین زمان انتظار را دارد، علاوه بر اینکه مدت زمان انتظار طولانی‌ترین است. حج معمولی از سال ۱۹۷۱ توسط دولت اداره می‌شود و سهمیه زائران عادی حج بر اساس تعداد ساکنان مسلمان در هر بخش یا شهر به دست می‌آید از تقسیم کننده سهمیه ملی محاسبه می‌شود. بنابراین لیست انتظاریک منطقه با مناطق دیگر متفاوت است. به عنوان مثال، اگر دو زائر حج وجود داشته باشد که به طور هم زمان از دو شهر متفاوت اندونزی ثبت نام کنند، بسته به لیست انتظار و سهمیه موجود در مناطق یا شهرهای مربوطه، ممکن است زمان برآورد شده انتظار آنها سال‌ها متفاوت باشد. از آنجا که سهمیه به ازای هر منطقه است، حجاج حج می‌توانند فقط بر اساس محل اقامت در شناسنامه ثبت نام کنند.

در سال‌های اخیر، با توجه به افزایش ظرفیت اقتصادی مردم اندونزی، زائران حج خواستار بهبود خدمات، به عنوان مثال مربوط به محل اقامت، غذا، حمل و نقل و غیره هستند. اینها از مسائلی هستند که در وزارت دین اندونزی مدیریت می‌شوند. زائران حج معمولی بین ۳۰-۴۰ روز در مکه و مدینه سپری می‌کنند. در شرایط عادی تقریباً همه زائران حج تمتع این فرصت را دارند که به مدت ۸ روز در مسجدالنبی نماز اربعین (۴۰ نماز یومیه) اقامه کنند.

حج معمولی برای کسانی که بودجه محدودی دارند اما می‌خواهند زمان بیشتری را در سرزمین مقدس سپری کنند، مناسب است. این گروه همچنین در اندونزی و در

ابعاد حج‌گزاری در کشور اندونزی

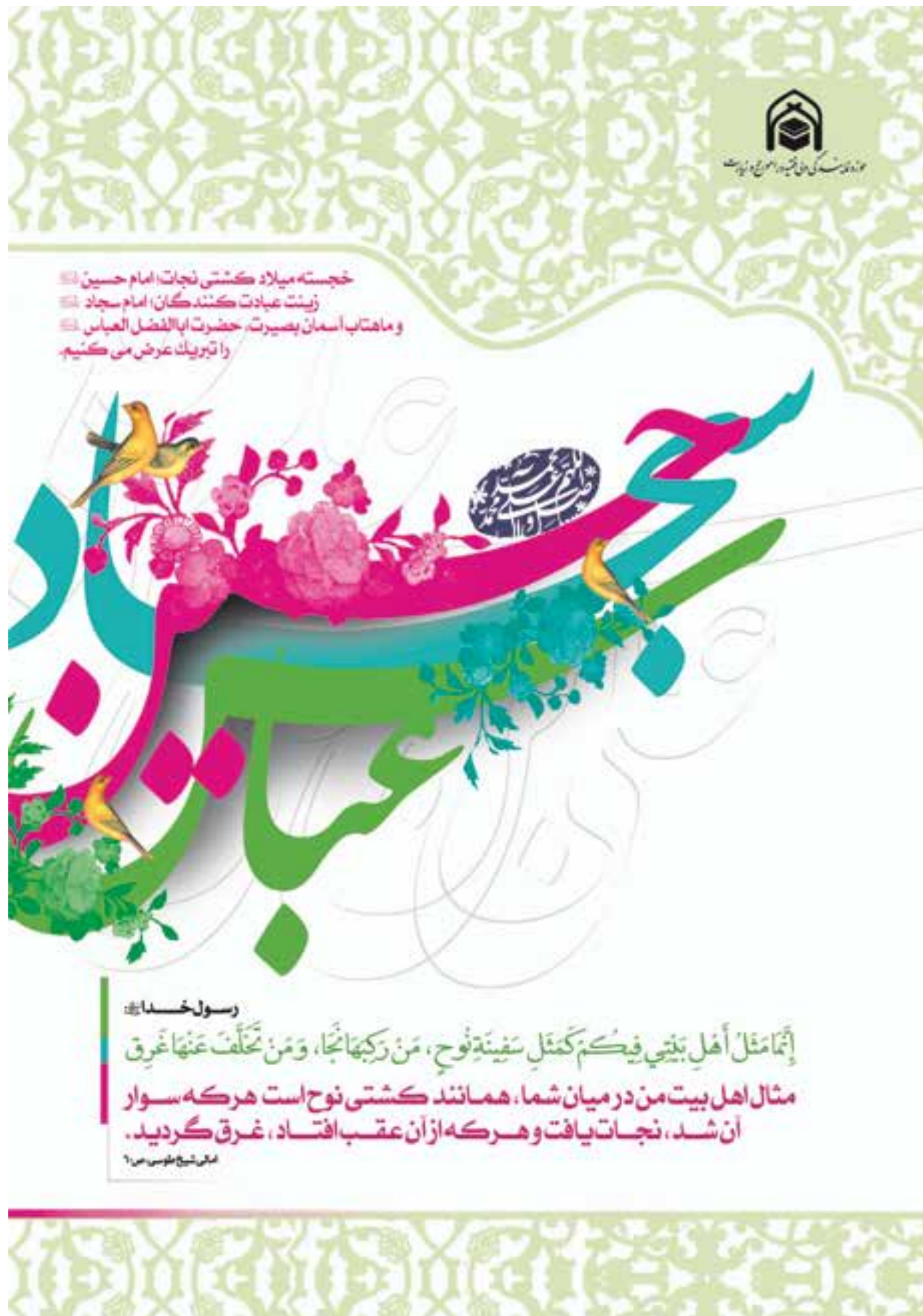
در اندونزی سه نوع اعزام به حج وجود دارد که عبارتند از:

- حج معمولی سهمیه‌ای (Haji Regular)،
- حج ویژه سهمیه‌ای (Haji Plus)،
- حج ویژه و خارج از سهمیه (Haji Khusus) (Non Kuota).

این سه نوع اعزام مشخص می‌کند که چگونه و با چه کیفیتی سفر حج انجام می‌شود و چه زمانی زائران احتمالی واقعاً می‌توانند زیارت انجام دهند.

اصولاً زائران اندونزیایی که به بیت الله می‌روند باید از سفارت عربستان سعودی ویزا بگیرند. این ویزای حج فقط به صاحب آن این امکان را می‌دهد تا از سه شهر بازدید کند: فرود در جده و بازدید از مکه و مدینه. بنابراین دارندگان آن نمی‌توانند به شهرهای دیگر عربستان سفر کنند.

از آنجا که عربستان در شرایط عادی هر ساله ظرفیت حدود ۳ میلیون زائر را دارد، سهمیه هر کشور مسلمان با یک سیستم سهمیه بندی که تقریباً ۱ زائر حج برای حدود ۱۰۰۰ مسلمان در کشور است، محدود شده است. جمعیت مسلمان اندونزی، که حدود ۲۲۰ میلیون نفر است حدود ۲۲۰ هزار زائر حج سهمیه می‌گیرند. بنابراین زائران احتمالی باید در لیست انتظار منتظر بمانند تا زمان اعزام آنها فرا برسد. این سهمیه، که به سهمیه زائران عادی و سهمیه زائران

امام حسین علیه السلام:

إِنَّ الْكَرِيمَ إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلَامٍ يَنْبَغِي أَنْ يُصَدِّقَهُ بِالْفِعْلِ
بزرگوار کسی است، که گفتارش با عملش یکی باشد.

مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۷، ص ۱۹۲

امام سجاد علیه السلام:

إِنَّ أَبْعَضَ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ مَنْ يَقْتَدِي بِسُنَّةِ إِمَامٍ وَلَا يَقْتَدِي بِأَعْمَالِهِ
و بدانید که مبعوض ترین مردم بدرگاه خدا آن کسی
است که در مذهب و روش پیرو امامی باشد ولی در
عمل از آن امام پیروی نکند.

الکافی ج ۸ ص ۲۳۴